

23.7.2024

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristöluvut
PL 1
13035 AVI

ESAVI/10088/2023

Vihdin kunnan vesihuoltolaitoksen hakemus

Uuden Etelä-Nummellan jätevedenpuhdistamon ympäristölupa ja toiminnan aloittamislupa, Vihti

Inkoon-Siuntion Ympäristöyhdistys ry – Ingå-Sjundeå Miljöförening rf on tutustunut Etelä-Nummellan uuden jätevedenpuhdistamon ympäristölupahakemukseen ja lausuu siitä seuraavaa.

Ympäristöluvan hakeminen ja mahdollisuus ottaa siihen kantaa on ajoitettu kesälomien ajaksi, 20.6. – 29.7.2024, mikä on ilmeisen tahallista. Pidämme tätä menettelyä epäasiallisena ja erittäin moitittavana. Esitämme, että nähtävillä oloaika sekä aikaa lausuntojen ja mielipiteitten antamiselle jatkettaisiin 2.9.2024 saakka.

Muutamia huomioita Hakemuksessa ja kuulutuksessa on mainittu eri kiinteistöt, joille puhdistamo ja jäteveden purku tapahtuisivat. Tämä on harhaanjohtavaa.

Vastaanotettavat jätevedet

Puhdistamolle tullaan johtamaan alueen asutuksen sekä teollisuuden jätevesiä. Nykyisin Nummellan puhdistamon alueella on noin 17 290 asukasta. Ennusteiden mukaan v. 2040 liittyjämäärä olisi 23 360 asukasta ja v. 2050 36 140 asukasta. Keskivirtaaman odotetaan kasvavan noin kolminkertaiseksi.

Teollisuusjätevesikuorman oletetaan olevan kevytteollisuustyyppistä, jolloin haitta-ainepitoisuudet ovat arviolta puolet asumajäteveden tasosta, mutta erilaisten kemikaalien ja myrkyllisten aineiden määriä ei arvioida lainkaan. Viitataan teollisuuslaitosten kanssa tehtäviin sopimuksiin, mutta ei mainita mitä päästöjä ja kemikaaleja ne koskisivat – edes sulfaattia ei mainita!

Hakemuksessa oletetaan, että suunnitteilla ja rakenteilla olevien teollisuusalueiden tulevien yritysten jätevedet olisivat samanlaisia kuin kotitalouksien jätevedet. Tällaista oletusta ei voida tehdä, sillä alueelle tulevaisuudessa sijoittuvia yrityksiä ja teollisuuslaitoksia ei ennakolta tiedetä.

Ympäristölupaa ei tule myöntää näiden puutteellisten tietojen perusteella.

Kemikaalit

Hakemuksessa mainitaan nykyisellekin puhdistamolle päivittäin tuotavat liete- ja kemikaalikuormat. Mitä ovat puhdistamolle tuotavat kemikaalikuormat? Mitä kemikaaleja ne sisältävät? Kemikaalit, kuten raskasmetallit, elohopea, palonestoaineet, hyönteis- ja kasvimyrryt, myös sulfaatit, jne. ovat luonnolle haitallisia. Miten kemikaalikuormat käsitellään ja puhdistetaan? Miten eri kemikaalit otetaan talteen ja kierrätetään edelleen?

23.7.2024

Huolimatta siitä, että sulfaatti ei ole sisällynyt tätä lupahakemusta käsiteltäessä valtioneuvoston antaman asetuksen 1022/2006 mukaisiin vesiympäristölle vaarallisiin ja haitallisiin aineisiin eikä myöskään muissa asetuksissa tai säädöksissä ei ole annettu päästöraja-arvoja sulfaatille, olisi sen vaikutuksia herkälle ja jo huonossa tai vain tyydyttävässä tilassa olevalle Siuntionjoen vesistöille, erityisesti Karhujärvelle ollut arvioitava. Näin siksi, että nykyisin jo tiedetään sulfaatin haittavaikutukset rehevöityville vesistöille ja vesieliöstölle, ja kyseessä on hanke, josta aiheutuisi jatkuvasti ja pitkäaikaisesti päästöjä. On todennäköistä, että jo lähiaikoina saadaan lainsäädäntöön rajoitukset sulfaatin laskemiselle vesistöihin.

Ympäristölupaa ei tule myöntää näiden puutteellisten tietojen perusteella.

Hulevedet

Liitteessä 17 A ”Päästölähteet ja päästöjen laatu ja määrä vesistöön ja viemäriin” on mainittu jätevedenpuhdistamon kiinteistön hulevedet ja niiden käsittely. Entä Nummelan alueen hulevedet, missä ja miten ne käsitellään ja puhdistetaan? Mihin vesistöön ne ohjataan?

Hulevedet voivat jätevedenpuhdistamoissa aiheuttaa ”tulvimista” ja johtaa jätevesien ohijuoksuksiin, jolloin myös puhdistamattomat jätevedet lasketaan luonnonvesistöihin.

Ympäristölupaa ei tule myöntää näiden puutteellisten tietojen perusteella.

Vaaralliset ja haitalliset aineet

Jo nykyisenkin puhdistamon *valtioneuvoston vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden asetuksen 1022/2006* mukaisesti seurannassa olevat kemikaalit, kuten palonestoaineet, kasvien ja eliöiden torjunta-aineet, jne. ovat vaaraksi Siuntionjoen suojelluille eläimille ja ekosysteemille. Monilla näistä kemikaaleista sekä sulfaateilla ja mikromuovilla on todettu olevan hormonaalisia vaikutuksia varsinkin vesieliöstöön, mikä heikentää niiden lisääntymiskykyä.

Ennen luonnonvesistöön purkamista on jätevedestä poistettava puhdistusprosessin kuvauksessa mainittujen poistettavien kemikaalien ja yhdisteiden lisäksi lääke- ja huumausaineet, raskasmetallit, sulfaatit ja muut ympäristölle ja eliöille myrkylliset aineet sekä mikromuovi. Tämä vaihe puuttuu suunnitellun puhdistuslaitoksen prosesseista.

Jätevesipuhdistamon sijoittuminen

Huomaamme ikäväksemme, että Vihti suunnittelee rakentavansa uuden vedenpuhdistamon jopa kaksi kilometriä lähemmäksi Siuntionjoen vesistöä ja edelleen laskevansa jätevetensä naapurikuntaan, Risubackajokeen. Koska puhdistettukin jätevesi sisältää paljon ravinteita, mm typpeä ja fosforia, se laskettuna suoraan vesistöön rehevöittäisi sitä. Vihdin jätevesien vaikutus näkyy päästömittauksissa aina Karhujärveen ja Siuntionjoen keskivaiheille saakka.

Tavoitteena on lisätä jätevesikuorma vuoteen 2050 mennessä nykyiseen verrattuna noin kolminkertaiseksi. Siuntionjoki ei tulisi kestävänsä sitä.

23.7.2024

- Purkuputki** Purkuputki on hakemuksessa esitetty suunnattavan kohti Mäntylän pohjavesialuetta, joka sijaitsee Risupakanjoen ja Siuntionjoen latvoilla, Mäyräojan varrella.
- Pohjavettä, sen puhtautta ei saa vaarantaa laskemalla jätevettä Mäyräojaan.
- Vaihtoehdot puuttuvat** Hakemuksesta puuttuvat arviot ja mallinnukset niistä vaihtoehdoista, joissa puhdistettu jätevesi laskettaisiin Vihdin omiin vesistöihin, kuten Hiidenveteen tai Enäjärveen.
- Bloominmäen jätevedenpuhdistamon käyttäminen on edelleen luonnon kannalta hyvä vaihtoehto. Todettuja haittavaikutuksia Vihdin jätevesillä on merkittävästi enemmän Siuntionjoen vesistöissä kuin Espoon meriputken päässä olisi.
- Mielestämme juuri Bloominmäen vaihtoehto tulisi valita, sillä sen taloudelliset kustannukset eivät ole merkittävästi suuremmat verrattuna uuden puhdistamon rakennus- ja käyttökustannuksiin, joissa huomioitava myös nykyistä tarkempi kemiallisten aineiden poisto ja puhdistus.
- Risubackajoki** Kuten hakemuksessa todetaan, suurin kuormitus jätevedestä syntyisi Mäyräojaan ja Risubackajokeen.
- Hakemuksessa (liite 6A) todetaan myös, että Risubackajoki ei ole vesienhoidon suunnittelussa luokiteltu vesimuodostuma eli sen ekologista tilaa ei vesienhoitosuunnitelmissa määritellä. Tietoja Risubackajoen tilasta on toki olemassa jo kymmeniltä vuosilta, joten sen ekologiseen, kemialliseen ja fysikaalis-kemialliseen, jne. tilaan on mahdollista arvioida Nummelan jätevesipäästöjen vaikutuksia sekä suunnitteilla olevan uuden jätevedenpuhdistamon tuottamia vaikutuksia.
- Joen tila on huono, mikä käy ilmi liitteinä olevista vesistön yhteistarkkailuraporteista useiden vuosien ajalta. Risubackajoessa on useita tarkkailupisteitä, joista vuodesta toiseen mitataan pistekuormituksen (=Vihdin jätevedet) korkeita arvoja, mm. typpi ja fosfori. (LUVY)
- Siuntiossa Risubackajoen varrella ja läheisyydessä on useita kiinteistöjä ja runsaasti asukkaita. Kuten hakemuksessa todetaan, joen virkistyskäyttö on mahdotonta sen likaisuuden vuoksi. Nykyisen Nummelan puhdistamon ohitai ylijuoksutukset nostavat toisinaan joen vedenpintaa jopa metrillä ja tällöin on silmämääräisestikin havaittavissa, että kyse on viemärivedestä. Luomuviljelijät eivät voi käyttää joen vettä kastelemiseen.
- Koska Risubackajoki ei vielä ole vesienhoidon mukaisesti luokiteltu, on sitä suojeltava entistäkin paremmin. Ympäristökeskuksen tuleekin ensi tilassa määritellä Risubackajoen tila, ja sille on laadittava vesienhoitosuunnitelma sen ekologisen tilan parantamiseksi.
-

23.7.2024

Karhujärvi

Nummelan jäteveden vaikutukset näkyvät selvästi Karhujärnessä, joka on matala, sameavetinen ja rehevöitynyt järvi. Vuosikymmenten aikana järven tilaa on yritetty parantaa kasvillisuutta poistamalla, hoitokalastamalla ja rajoittamalla haja-asutuksen päästöjä järveen. Tästä huolimatta Karhujärven tila on kokonaisuudessaan edelleen välttävä; veden fysikaalis-kemiallinen laatu ja biologinen kokonaisarvio välttävät, mutta kasviplanktonin osalta tila on huono – kalaston osalta ei arviota.

Karhujärnessä on sisäistä kuormitusta, mikä aiheuttaa rehevöitymistä. Vähähappinen, matala järvi on erityisen herkkä jätevesien typpi- ja fosforipäästöjen lisäksi sulfaateille, jotka vapauttaisivat pohjasedimentistä lisää ravinteita.

Jo vuoteen 2027 mennessä Karhujärven tilan tulee olla hyvä. Tätä tavoitetta ei voida saavuttaa, mikäli Nummelan uusi puhdistamo laskisi jätevetensä järveen. Hakemuksessa esitettyjen arvioiden mukaan järven tila heikkenisi vähän, mikäli jätevettä edelleen laskettaisiin järveen, mutta paranisi vähän, mikäli jäteveden laskeminen loppuisi. Ero on merkittävä, sillä jälkimmäisessä tilanteessa myös muiden järven tilaa kohentavien toimenpiteiden vaikutukset alkaisivat näkyä. On tärkeätä, että Karhujärveä voidaan tulevaisuudessa käyttää kalastukseen, uimiseen ja kaikkeen virkistyskäyttöön. Järven eläimistön ja kasvillisuuden, koko ekosysteemin hyvä tila on itseisarvo sinänsä.

Siuntionjoen keskusjärveksi mainittuun Karhujärveen ei saa laskea jätevesiä, sillä se laskee Natura-suojeltuun Siuntionjokeen.

Siuntionjoki on Natura -joki

Mäyränoja, Risubackajoki ja Karhujärvi ovat Siuntionjoen latva-alueen merkittävät vedenkerääjät. Siksi niihin laskettavalla jätevedellä on merkittävä vaikutus Natura-alueeseen. Tunnettuja Natura -suojelun kohteita ovat kuningaskalastaja, joen alkuperäinen taimenkanta, jokivuollesimpukka, saukko, ja jotta nämä voisivat elää alueella, on joen koko ekosysteemin oltava toimiva, puhdas.

On selvää, että maatalouden ja haja-asutusalueiden päästöjä vesistöihin tullaan edelleen rajoittamaan tulevina vuosina, jotta tavoitteena oleva vesistöjen hyvä tila voidaan saavuttaa vuoteen 2027 mennessä. Lupahakemuksessa esitetyt selvitykset ja arviot Nummelan uuden jätevedenpuhdistamon päästöjen vaikutuksista nykyisten sekä vuosien 2040 ja 2050 jätevesitasoilla osoittavat selvästi, että ne heikentäisivät hyvän tilan saavuttamista Risbackajoessa, Karhujärnessä ja edelleen Natura-alueena suojellussa Siuntionjoessa.

Siksi ympäristölupaa jätevesien purkamiseen Siuntionjokeen ei tule myöntää.

23.7.2024

Olisi kohtuutonta, että voimakkaasti teollistuvan ja kasvavan Vihdin kunnan Nummelan alueen jätevedet ohjattaisiin Natura-suojeltuun Siuntionjokeen.

Mallinuksissa todetaan kohta kohdalta, että uuden vedenpuhdistamon suuremman jätevesimäärän ravinne- ja kemikaalikuormituksilla olisi vähäinen Siuntionjoen vesistön tilaa heikentävä vaikutus. Käytännössä vaikutukset olisivat suuret, sillä puhdistamon ympärivuorokautinen toiminta tuottaisi jatkuvasti ja pitkäaikaisesti paitsi rehevöittäviä, myös myrkyllisiä päästöjä, jotka kerääntyisivät vesistöön ja sen eläimistöön ja edelleen ihmisiin, jotka käyttävät vettä ja syövät jokien ja järvien kaloja.

LUVY:n tutkijoiden mukaan suuri osa Siuntionjoen vesistöstä on luokiteltu ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi-välttäväksi, ja pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ravinnepitoisuuksissa näkyy nousevaa kehitystä. Vihdin päästöjen jatkuminen estää käytännössä vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisen alapuolisessa vesistössä huolimatta kunnostustoimista.

Aluehallintovirasto on lisäksi muuttanut Nummelan jätevedenpuhdistamon lupamääräystä, kohta 22, joka kuuluu muutoksen jälkeen seuraavasti:

- 22. Nummelan jätevedenpuhdistamon jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2026 mennessä.

Hallintolain oikeusperiaatteeseen viitaten odotamme, että viranomaisen päätös pitää.

Hakemus tulee tällaisenaan hylätä, koska lupa vaarantaisi Siuntionjoen Natura -suojelun ja estäisi vesistön 2027 tavoitteena olevan hyvän tilan saavuttamisen.

Inkoon – Siuntion Ympäristöyhdistys ry

Vappu Heikkinen
puheenjohtaja

Karin Gottberg-Ek
varapuheenjohtaja
